

Overført kr. 3,132.01	Overført kr. 3,078.75
	» Bankinnskudd 9.21
	» Kassabeh. 44.05
	» 53.26
<hr/> Kr. 3,132.01 <hr/>	<hr/> Kr. 3,132.01 <hr/>

1933.

Jan. 1. An. Saldo kr. 53.26

Trondheim 1. jan. 1933.
13. mars 1933.

TRØNDELAGENS MYRSELSKAP.

Håkon O. Christiansen.

O. Braadlie.

MYRAREALER OG MYRUNDEKSØKELSER.

FOREDRAG AV DIREKTØR HAAKON O. CHRISTIANSEN

(Formann i Trøndelagens Myrselskap, Trondheim)

Holdt på Det norske Myrselskaps 30. årsmøte i Oslo 3/3 1933.

VÅRT LAND er rikt på myrer og vannsyk mark, såvel i nærheten av eller i sammenheng med den dyrkede innmark som i våre skoger og i høifjellstraktene over tregrensen. Hvilke arealer det her dreier sig om, har man idag et meget mangelfullt kjennskap til.

Efter professor Helland er Norges samlede myrareal anslått til 12,000 kvkm. Dette areal er imidlertid altfor lavt ansatt. Ifølge de beretninger som Landsskogtakseringen har utgitt, viser det sig at arealet — bare innenfor våre skoger — er omtrent det dobbelte av den ovenfor angitte verdi. Tar man så med høifjellsmyrene, alle myrene i øigarden, i kystdistriktene og andre steder hvor der ikke er skog, kan man vel anta at vårt lands myrareal ligger mellem 35,000 kvkm. og 40,000 kvkm., eller er av størrelse som *hele Danmark*.

Bare en ganske beskjedne prosent av disse mektige vidder er utnyttet på en eller annen måte i produksjonens eller i teknikkens tjeneste.

Størsteparten ligger og skjemmer omgivelsene eller forsummer de nærmest liggende strøk, som kanskje også derfor før eller senere vil gå over til myr.

Hvad kan så disse store arealer utnyttes til? Dette kan man ikke svare på i dag, men det er en kjennsgjerning at der i de tu-

senvis av myrer spredt over det hele land ligger slumrende verdier som en gang i tiden vi lbli utnyttet.

Man har dog lenge vært fullt opmerksom på at våre myrer kan anvendes til *dyrkning*, til *torvstrø*, til *brenntorv* og til *økning* av det effektive skogsareal ved grøftning og plantning på dertil skikkede myrer.

Det store arbeide som Det norske Myrselskap har nedlagt på Forsøksstasjonen på Mære i Nord-Trøndelag og ved spredte forsøksfelter i myrkultur rundt om i landet, viser at myrene — såvel gressmyrer som de bedre overgangsmyerer — med fordel kan utnyttes både til eng, til akerjord og til dyrkning av forskjellige rotvekster.

Det viser sig også at landbruksselskapene rundt om i landet har utnyttet de allerede høstede erfaringer og fått omdannet mange av de bedre og bekvemt liggende myrer til produktivt dyrkningsland. «Ny jord»s anerkjennelsesverdige virke går som bekjent i samme retning.

Andre myrer — særlig *mosemyrer* — vil med fordel kunne anvendes til *torvstrø*. Mange steder i vårt land er der også vist tiltak i denne retning. Der er dannet torvstrølag, og torvstrø har fått innpass i fjøs og stall, hvor det viser sig å være et glimrende strømiddel. Det har som bekjent en meget stor opsugingssevne — 8 å 12 ganger sin egen vekt — og man får derved opsamlet og utnyttet den verdifulle flytende gjødsel. Dertil kommer at torvstrøet har lett for å gå over til mulljord, hvorfor jordarten etter hvert vil bedres.

Bruk av torvstrø er derfor et av de midler man bør ty til når det gjelder å utnytte den naturlige gjødsel på en effektiv måte.

Atter andre myrer er meget tjenlige til *brenntorv*. Ved sådanne myrer har de døde planterester undergått en større kjemisk forandring, hvorved myrens kullstoffinnhold er øket.

Særlig på vår lange skogbare kyststrekning i Vest-Norge, i Trøndelag og i Nord-Norge og overalt i høifjellstraktene over tregrensen finnes der gode brenntorvmyerer. Brenntorven gir et utmerket brensel, og den finnes i så store mengder at den godt kunde forsyne nærliggende byer og skogfattige bygder, men brenntorvens fremstillingsmåte og omkostningene ved lengere transport har hittil stilt sig hindrende i veien for nogen nevneverdig masseproduksjon.

Rundt omkring i *landets skoger* er der mektige *myrstrekninger* som ved grøftning, ved plantning og ved faglig behandling på nytt kunde omdannes til vakker og veksterlig skog, som kanskje myren også engang var.

Det kultiveringsarbeide pågår allerede i stor utstrekning, men det er et arbeide av sådan viktighet og verdi for landet at der burde settes meget mere inn på et mere omfattende arbeide på dette felt.

Som man ser er der opgaver nok og arbeidsfelt nok. Spørsmålet om å ta fatt på disse opgaver og hvordan de skal løses, er også høist aktuelt i disse tider da der overalt i landet er en arbeidsløshet som

aldrig før. Befolkningsoverskuddet — særlig da ungdommen, som er sterk og kraftig og lengter etter å ta fatt — må skaffes *arbeide*.

De som er så heldige å ha arbeide, kan ikke stort lenger makte de store skatter som nu for en stor del anvendes til *forsorgsbidrag*.

Arbeide og ikke *forsorg* må derfor snart bli løsenet. Og jeg tror at arbeidet med *jorden*, med *skogen* og med våre tusener av *myrer* må bli blandt de oppgaver som først bør søkes løst. Planmessige *tiltak* her fra både staten, fra kommunene og fra den enkelte vil skaffe mange arbeide, likesom det skaper nye tiltak med veibygning, med handel o. l.

For imidlertid å skaffe en planmessig utnyttelse av landets myr-arealer, må man ha kjennskap til den anvendelse myrene bør få, m. a. o. der må *myrundersøkelser* til, og her kommer jeg inn på det store arbeide som Det norske Myrselskap og dets underavdelinger nu bør ta fatt på i større utstrekning enn hittil.

Ved disse myrundersøkelser må der tilveiebringes opplysninger såsom karter med arealangivelser, høide- og dybdeforhold, avløpsforhold, boniteringsbestemmelser, grunnundersøkelser, kjemiske analyseresultater, så at man på grunnlag av disse opplysninger med sikkerhet kan avgjøre *hvad* myren med størst fordel kan anvendes til.

Det er et stort og meget omfattende undersøkelsesarbeide som her ligger foran oss og krever sin løsning. — *Kartene* bør optas i stor målestokk, 1 : 1,000 å 1 : 5,000. De må forsynes med høidekurver med 1 å 5 m. ekvidistanse. De må gi opplysning om all situasjon, særlig bekker og tjern, samt avløpsforhold, veier og stier, likeså grenser både mellom de forskjellige eiere, de forskjellige myrarter, for skog, dyrket mark etc. Videre må der ved hjelp av kartene foretas arealberegning, eventuelt utparsellering og utarbeides grøfteplan, så en planmessig grøftning kan bli foretatt. Under opmålingen bør der foretas omfattende boringer for å få kjennskap til myrenes dybdeforhold. Resultatene — både av dybde og undergrunnens beskaffenhet — må påføres kartene.

Ved hjelp av disse dybdemålinger vil man bl. a. få materiale til å bestemme myrens kubikkmasse. Dette vil bl. a. ha betydning ved brenntorv- og torvstrømyrer. Detaljert kjennskap til dybdeforholdene og til undergrunnen vil også ha betydning ved myrer som skal anvendes til dyrkning, både ved arrangement av grøfteplaner og ved arealers hensiktsmessige utnyttelse i det hele tatt. Ennvidere må de rtas op prøver såvel av myrjorden fra forskjellige dybder. med f. eks. $\frac{1}{2}$ m. mellomrum, som av undergrunnen. De uttatte prøver underkastes kjemisk analyse, hvorved det blir bragt på det rene hvilke kjemiske bestanddeler myren består av, hvilke egenskaper den forøvrig har og hvad den bør utnyttes til.

Den kjemiske analyse for *dyrkningsmyr* bør gi opplysning om myrjordens *formuldningsgrad* samt dens innhold av forskjellige *planteneringsstoffer*, såsom kvelstoff, fosforsyre, kalk og kali.

Videre bør *askegehalten* bestemmes, så man får rede på myrens innhold av mineralske bestanddeler. Ved hjelp av myrens kvelstoffinnhold kan man til en viss grad gi en klassifikasjon av denne.

De funne verdier i prosent bør omregnes til kg. pr. dekar for 20 cm. dybde. Derved får man konstatert på hvilken måte myrene må gjødsles for å bringes under kultur.

Som regel er de fleste myrer fattige på plantenæringsstoffer, og de må derfor tilføres en del både av fosfor og kali, som der alltid er for lite av, men tilførsel av kalk er som regel også nødvendig.

Særlig ved myrer som er mindre godt formuldnnet, vil kalkning gjøre meget god virkning.

Ved *torvstrømyrer* spiller torvstrøets evne til å opsupe de flytende gjødslemner den største rolle.

Ved den kjemiske undersøkelse av *brenntorvmyrer* bestemmes særlig torvens *askegehalt*, dens *brennverdi* i kalorier, dens *egenvekt* og *sammenholdningsgrad*.

Trøndelagens Myrselskap har i de siste 8—10 år koncentrert sitt arbeide om *Myrundersøkelser* i Trøndelagens 2 fylker.

Man har hittil kartlagt og undersøkt ca. 80,000 dekar, hvorav ca. 50,000 dekar i Sør-Trøndelag og resten i Nord-Trøndelag.

Man har flere ganger hatt den glede å kunne støtte Trøndelagens 2 landbruksselskaper ved forarbeiderne til deres bureisningsoppgaver, hvorfor flere av de av oss allerede undersøkte og kartlagte felter er under dyrkning. Det er vårt moderselskap. «Det norske Myrselskap» som i de siste år har finansiert vårt undersøkelsesarbeide, og jeg benytter derfor anledningen til å takke for de bidrag vårt selskap har fått, likesom jeg tør håpe på at vi også i fremtiden får nyte godt av Det norske Myrselskaps driftsmidler til fremme av vårt arbeide.

Trøndelagens Myrselskap har nemlig den store og djerne plan å foreta en *samlet* detaljert undersøkelse av alle myrforekomster i Trøndelag.

Opgaven er meget stor, da ca. 25 prosent av landets samlede myrareal ligger i Trøndelagens 2 fylker, men det er allikevel selskapets håp å kunne legge frem for efterslekten en slik oppgave som vil kunne gi opplysning om hvilke myrarealer fortrinnsvis fortjener å komme under kultur og bli nyttiggjort i produksjonens tjeneste.

Ved en systematisk myrundersøkelse over det hele land vil sikkert store arealer av den myr som nu ligger brak og er gold og skjæmmende, komme under kultur, og der blir på denne måte lagt mangan ny provins til landet, som tilsammen vidner om mangt et godt tiltak i *tro* på oppgaven, i *håp* om at alt ærlig *arbeide* bringer landet frem, og i *takknemlighet* og kjærlighet til skaperen som lærte oss arbeidets *glede* og *gavn*.